

SLOVENSKI ŠTAJERC

Iz naroda za narod!

«Slovenski Štajerc» izhaja vsak drugi četrtek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Naročnina za celo leto 2 K. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati naprej. — Cena oznanil je za eno stran 32 K, za $\frac{1}{2}$ strani 16 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K, $\frac{1}{16}$ strani 2 K, $\frac{1}{32}$ strani 1 K. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (insetate) uredništvo in upravništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravništvo je v Kranju (Kranjsko). — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje poslati do ponedeljka pred izdajo dotične številke.

Št. 10.

V Kranju, dne 14. maja 1905.

II. letnik.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev.

Izvrsten članek, ki ga je prinesel celovski „Mir“ o organizaciji slovenskih književnikov in časnikarjev ter o pomenu slovenskega časnikarstva sploh, je nas napotil, da se tudi mi za to zadevo pobrigamo, da bo i spodnještajersko ljudstvo vedelo, kakšen kruh jedo naši slovenski književniki in časnikarji in kakšna usoda jih še čaka.

Kar piše imenovani list zase, isto velja tudi za naš list.

Piše namreč:

„Časništvo je velemoč,“ je dejal največji nemški državnik, in njegove besede, ako so bile že tedaj resnične, so resnične tembolj v sedanjem času. In ako je časništvo tako velikanskega pomena za velike narode, koliko večjega pomena je šele za manjše narode, kateri se ne bojujejo za svetovno oblast, temveč samo za svoj obstanek, katerim se gre šele zato, da se prebudijo k boju za obstanek. In tak narod je naš slovenski narod.

Pri nas ima časništvo ono važno nalogo, da daje narodu svete in navodila, kako naj najboljšo porabi svoje moči v dosego edinega cilja — narodne osamosvojitve. In ako to velja za ves slovenski narod, koliko bolj mora še veljati za posamezne dele naroda, kjer je narodna zavest šele v povojih, kjer se borijo skoraj šele posamezniki, kjer je večina naroda še igrača v rokah naših narodnih boriteljev, da bodo na-

rodu kedaj prišli boljši časi. In take razmere so pri nas. Med tem, ko preplavljajo naši narodni nasprotniki celo deželo s svojim ogenj in žveplo bljuvajočim časopisjem na vse, kar je slovenskega, ko z drugimi poštenimi in nepoštenimi sredstvi delajo vedno le na to, da bi zadnji Slovenec čim prej izginil iz nekdanj samoslovenskega Gorotana, moremo koroški Slovenci postaviti temu navalu nasproti edino le naš edini slovenski list. Kako mu je torej naloga važna, kolika mu je odgovornost! Koliko se pričakuje in zahteva od njega! — Pa ne samo pri nas, le poglejmo tudi v druge slovenske dežele, kjer se mora Slovenec boriti z najzagrizenejšimi nasprotniki! Povsod iste zahteve, povsod isto pričakovanje.

Nihče nam torej ne more zameriti, ako potemtakem tudi vprašamo: Kdo pa so tisti, katerim je naložil narod na rame to sicer res lepo, vzvišeno nalogo, pa žnjo tudi vso ono velikansko odgovornost? Kdo pa so tisti, ki v resnici žrtvujejo vse svoje delovanje in nehanje, vse svoje znanje, vse svoje moči edino le narodu, edino le narodovemu obstanku, narodovemu napredku? — To je naše književništvo, naše časnikarstvo!

Poglejmo pa, kaj ima slovenski časnikar za svoj trud, za svoje delo? Dokler mu more roka držati pero, dokler mu ne opešajo duševne in telesne moči, dokler more delati, toliko časa mu še gre ali malo slabše ali malo boljše, tedaj pa, ko mu je po večletnem napornem delu vsahnila tvorna sila, tedaj pa je prepuščen svoji časnikarski usodi, brez pokojnine, brez podpore, brez

Slovinci! Zahtevajte v vseh gostilnah „Slovenskega Štajerca“!

Takih gostiln, kjer ni „Slovenskega Štajerca“ na razpolago, se ogibajte!

vsega. Slovenski časnikar s svojim časnikarjenjem dosedaj še ni toliko zaslužil, da bi nakladal kapital v hranilnico, in ko ni več za službo, ga pač čaka usoda prvega pravega slovenskega časnikarja — Jakoba Alešovca, ki se s palico v roki kot slepec prošil milodarov, dokler ga blagodejna smrt ni rešila življenja in trpljenja.

Taka usoda se kaže po dosedanjih razmerah onim ljudem, od katerih dandanes narod zahteva največ. Ni torej čudno, da je začelo časnikarstvo samo misliti na to, kako bi se ubranilo take usode, in v ta namen se je ustanovilo v Ljubljani „Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev“.

Namen društva je:

1. združevati in podpirati književnike in časnikarje ter pospeševati slovensko književnost in časnikarstvo;

2. ščititi koristi in varovati ugled književniškega in časnikarskega stanu ter preskrbljevati članom službe in zaslužka;

3. podpirati prave člane, njihove vdove in sirote ter si v ta namen ustanoviti podporni pokojninski zaklad.

Člani društva se delijo v

a) prave člane, ki so 1. književniki in časnikarji po poklicu, 2. drugi pisatelji in časnikarji;

b) ustanovnike,

c) podporne člane.

Pravi člani skupine a) 1. so vsi oni pisatelji in časnikarji obojega spola, ki se posvečajo izključno ali vsaj pretežno pisateljskemu ali časnikarskemu delovanju, ali pa so v stalni obvezi s časnikarskim podjetjem.

Pravi člani skupine a) 2. so vsi drugi pisatelji in časnikarji, ki se bavijo postransko s pisateljskim in časnikarskim delovanjem.

Taki člani plačujejo vpisnino in letni donesek, kakor to določa občni zbor.

Ustanovnik postane, kdor plača enkrat ali v desetih obrokih tekom dveh let društvu 200 K.

Podporni član more biti, kdor hoče pospeševati označeni namen društva ter plačuje vpisnino in letni donesek, kakor to določa občni zbor.

Vpisnina znaša po določbah občnega zbora 2 K; članarina za prave člane skupine 1. znaša po 1 K na mesec, za skupino 2. pa 6 K na leto; letni donesek za podporne člane znaša 4 K.

Komur je torej mar, da bo imel slovenski narod med seboj ljudi, ki bodo vedno in vselej pripravljeni posvetiti na književniškem in časnikarskem polju vse svoje moči narodnemu delu, bo skušal po svojih močeh podpirati novo ustanovljeno društvo, katero rešuje slovenski književniški in časnikarski stan najhujšega, namreč brezupnega pogleda v čas starosti in onemoglosti.

— Res je, da smo Slovenci majhen narod, ki ni ravno preveč oblagodarjen s pozemeljskimi darovi, in da je naše razmere res težko primerjati razmeram, ki vladajo pri drugih narodih, ali v zvezi temu naj pripomnimo, da bi naš narod vsaj primeroma moral toliko storiti za svoje književništvo in časnikarstvo, kolikor store drugi narodi za svoje. Ako imajo nemški, italijanski, francoski, angleški časnikarji društva, katera imajo milijone na razpolago za svoje člane in njih rodbine, zakaj ne bi slovenski narod žrtvoval nekaj kronic v enak namen.

Obračamo se torej do našega naroda s polnim zaupanjem, da bo storil v tem oziru svojo dolžnost, kajti ako ima književništvo in časnikarstvo svoje dolžnosti napram narodu in jih tudi vrši z vso požrtvovalnostjo, ima tudi narod svojo dolžnost napram književništvu in časnikarstvu, katero naj bi vsaj vršil, kolikor mu razmere dopuščajo. Nadejamo se torej, da se bo priglasilo čim največje število podpornikov, a da ne bodo ustanovniki izostali, smemo ravno tako pričakovati, saj so ravno tako posamezniki kakor tudi razna narodna društva v mnogih slučajih naravnost navezani na književniško in časnikarsko pomoč in delo. In roka roko umiva!

Svoj poziv zaključujemo z iskreno željo, da bi se resno upoštevale te naše besede, in da ne bi se morda vrgla tudi ta stvar na stran, kakor se je že vrgla marsikatera dobra stvar. Dobro organizirano književništvo in časnikarstvo bo več koristilo narodu, kakor marsikatera stvar, za katero se dandanes žrtvuje tisoče. In pomni naj se, da je časništvo — velemoč.

Dopisi.

Iz Brežic. Pomlad je prebudila naravo in ji podarila novo življenje, vse zeleni in cvetje; z naravo se pa tudi narodnost v Brežicah od dne do dne prebuja, a žalibog nekaj zaspanosti se že zmiraj opazuje, da nekoliko Slovencev še vedno polnijo našim nasprotnikom globeke — lakomne žepe.

Vidi se, da zahajajo nekateri Slovenci iz okolice kakor tudi iz mesta (drugikrat po imenu) v nemški dom «Pufstein». — Žalostno! To je sama bojazen pred malimi nemškimi janičarji, a nobena radikalnost za milo domovino. Saj imamo v Brežicah dovolj slovenskih gostiln v prvi vrsti «Narodni dom». Zakaj zahajate v nemčurske trgovine? Zakaj storite narodni greh in sramoto slovenskemu narodu? Imamo vendar slovenske trgovine kakor Varlec, Uršič & Lipej i. t. d., v katerih so obilne, lepe zaloge vsakovrstnega blaga po nižjih cenah kakor pri vsakem nemškutarskem nasprotniku — kramarju. Postavite se na noge, držite se gesla «Svoji k svojim», ne dajte se za nos voditi od nemčurjev, ki vam pravijo «Windische Trotel» i. t. d. Pokažite, da ste gospodarji slovenske zemlje in da ste vi dosedaj polnili pritepenim nemškutarjem žepe in da se to hočešnočes mora izpremeniti. Znanen je, da se Slovenci že prebujate, vidite v tem, kako je veliki nemškutarski trgovec g. Matheis v milem, njemu nemilem slovenskem jeziku pisal na kmete in obrtnike, naj ga zopet obiščejo in naj zopet pri njem kupujejo. Dal je tiskati plakate v slovenskem jeziku, kateri mu tako smrdi. Ravno slovenskega se je kunštna glavica poslužila; mislil je, da je to najboljše sredstvo. Pač — «volk v ovčji obleki». — A zaman, izpodletelo mu je, zastonj kraplje ptujška giftna krota po njegovih praznih predalih! Slovenci so mu pokazali hrbet, pa je.

Slovenci meščani z okoličani, a ne šeme, poprimite se dela in napredka z vso gorečnostjo in ljubeznijo do matere Slovenije, podpirajte narodne obrtnike, za nemčurske prilizence se pa še ni treba zmeniti, potem bodo naši nasprotniki pobesili visoko noseče butice in nam se bode zagotavljala boljša bodočnost. Toraj na delo!

Podčetrtek. Po naključju mi je prišla v roke knjiga o poročilu delovanja centralnega odbora c. kr. štaj. kmetijske družbe za leto 1904, v koji je na 16. strani brati, da sta se dve mesti zgornje Štajerske obrnili do odbora, kateri bi naj seveda na višjem mestu posredoval, da se gozdi, zlasti blizu mest in obljudenih krajev vobče ne sekajo. Oziraje se na to, bi pač i mi tukaj doli na južnem Štajerju imeli pripomniti, da so tudi v naših krajih ljudje, koji so postavljeni za oskrbnike in varuhe večjih posestev, ki pa ravno nasprotno delajo s tem, kani njihovo ni, nasprotno temu, kar veleva človeku samemu zdrava pamet in malo razuma. Znano vam je, da se daleč okoli Podčetrтка razprostirajo krasni gozdi. Ti niso tam nekako samo zato, da bi dali kraju, ki res ne nudi tako posebnih lepote, lepše lice in pogled, ampak pred vsem nas oni branijo pred hudimi nevihtami in hudourniki. Ali prišla je nad te gozde barbarska — germanska roka, bi rekel — ki z nemilostjo podira gozd za gozdom, človek, ki je sicer daleč okoli znan po svoji surovosti in neolikanosti, a znan tudi po svoji nesposobnosti za ta posel, ki mu je veselje gledati široke prostore na teh hribih, sedaj posekane do tal, a nekđaj poine lepih gozdov. In posledica tega nerazumnega dejanja se je baš že pokazala, ko je v zadnjih letih pri neki veliki nevihti potok, ki teče skozi trg, nakrat stopil iz struge in poplaval celi trg, česar najstarejši ljudje ne pomnijo. Evo vam! Nihče ne more trditi, da je tega nemčurskega grajskega oskrbnika v Podčetrtku pri tem

vodil morda kakšen razum, ampak zgolj nenasilljiva lakomnost njegova in način, kako bi mogel piti na grofove stroške, ne da bi ta stvari prišel zlahka na sled, sta ga privedla do tega učinka. Mi bi se pač odločno branili, da bi ljudje, ki hočejo biti naši najhujši nasprotniki in zagrizeni sovražniki, ki zapostavljajo na tako nizek način občni blagor interesom lastnega žepa, katerim manjka one stopnje poštenih ljudi, bi rekel, vse, da bi ti kot pritepenci tu v osrčju slovenskih tal naše domače kraje tako ugonabljali in nam s tem napravljali ogromno škodo na vseh straneh, a svoj žep pa polnili od dne do dne! Želeti bi pač bilo in mora se skrbeti za to, da se prejkoslej zve na pristojnem mestu, kako samolastno postopa ta nemškutarski uradnik podčetrteškega gradu. Mi ne moremo in ne smemo gojiti do tega človeka družega, kakor zaničevanje in mržnjo, ker govoril bi rad povsod, a zastopi pa ne dosti ali nič in predstavlja vseskozi, bodisi v družabnem, političnem ali gospodarskem polju, eno največjih duševnih rev, s katero se hočejo — čujte! — naši podčetrteški Germani tolikanj ponašati.

Dobrna pri Celju. Šaljiva narodna pesem pravi, da lepšega ptiča na sveta ni, kakor strnišna žaba — na Dobrni pa je postal že resen pregovor, da ni neumnejših ljudi na svetu, kakor so dobrniški nemčurji. Slovenci se že resno bojimo, da bi se nemčurjem popolnoma ne zmešalo. Preveč bi jih bilo naenkrat za norišnico. Nekateri so pa že prav blizu. Zdaj so si mislili, da bi napravili veliko romanje v — Maribor, Ne vemo še, ali hočejo piti zopet enkrat «friš pir», ali hočejo iti pogledat v bližnjo Kamnico, kjer so slovenski kmetje mariborske nemčurje in Nemce pri občinskih volitvah v enem razredu pošteno naklestili. To bi bilo res nekaj za pogledat in za poskusit! Romanje hočejo voditi Šemrl, Križečnik, Peter Okroschnig, mlajši, Hazenpihl in — Milan. Kateri bo uosil križ, še ni gotovo. Da pa ne bo Boga na tem križu, je že znano. Imenovani imajo res največ časa. Šemrlova gostilna je prazna, tam ni dela. V toplici še tudi ni gnoja za hmelj, da bi ga Šemrl vozil, in tako je sedaj najboljši čas za tak izlet. Križečniku so Klančani postali nezvesti, mlin mu stoji in čaplje delajo gnjezda na kolesih njegovega mlina. Glavo podprto na roke slonijo oče mlinar v svojem mlinu in tuhtajo in študirajo. Tupatam se jim izvije globoko iz prs težak vzdih, ki ga spremlja kletev na otroke ali pa na dobrnsko posojilnico, katera je bojda kriva, da ne morejo oče mlinar dobiti denarja na posodo. Po modrost pa hodijo sedaj k toplškemu «gortnarju» Pitrovšhegu. Ta je ima res naprodaj več kakor cvetlic in bolj poceni jo dá kakor topliške rože — in Peter! Ja, Peter čaka s cigaro v ustih, da mu kdo prinese kake strgane «punčke», da napravi iz njih nove. Pa bojda ne prinese nihče več; zdi se, da imajo vsi ljudje na Dobrni celo obutev. Zato pa njegovi «lerpjebi» hajlajo po Dobrni, ali se solnčijo na deskah kakor modrasi na «pečovju». — Hazenpihlov Avgust pa pridno hodi po cesti gorindol, drži se kolikor mogoče ravno in žalostno gleda za tistimi, ki so nekđaj kupovali pri njem, sedaj pa nočejo več. Veliko noč je imel prav slabo. Cvenka ni bilo nič. Par rozin je prodal, nekaj pomaranč je dal zastonj, to je bil ves «g'seft». —

Sedaj pa še Milan. To je nov «steber» dobrnske nemškutarije, nov general. Tega Hrvata pozna vsak človek na Dobrni. Nosi zelen «kraglec» in opravlja v toplicah visoko službo «salondinarja». Postal je strašen sovražnik vsega, kar je slovenskega. Mož mora imeti posebne možgane. Nedavno je poljubljajal cestne kupe in štel drogove novograjskega hmelja. Pa pravijo, da v naglici, ki je bila potrebna, ni imel časa, da bi preštel vse, zato si je pustil nekaj za drugo priložnost. Tisto pa, kar kvasi Milan o revolverju, je zanj preveč vojaško. Svetovali bi mu konja, ki piska. — Serbus, Milan!

Vseeno pa bo s tem romanjem težka stvar. Take «rajže» niso tako zastonj, kakor fajerberkarsko pivo na Dobrni. In ker so pri naših nemčurjih redke take stvari, ki se jim pravi denar, hočemo se jih Slovenci usmiliti. Sestavil se bo bojda poseben odbor, ki bo nabiral milodare, iz katerih se bo plačala «rajža» v Maribor dobrnskimi nemčurjem. Če kdo hoče kaj na ta namen dati, naj pošlje na naslov «Podporno društvo za nemčurske «lačenpergarje» na Dobrni. Sicer pa tudi nemčurji sprejemajo take milodare naravnost. V tem slučaju se naj pošlje na naslov «Spoštovano društvo prazen pifrasl», Najhaus paj Cili.

Dobrnski Slovenci smo prepričani, da s tem napravimo svojim neprijateljem veliko veselje. Samo eno željo bi si dovolili pri tem, da bi se namreč nemčurji, ki bodo šli v Maribor, nikoli več ne vrnili na Dobrno. Naj ostanejo tam! In v ta namen jim želimo: «srečno rajžo!»

Iz Stoperc. (Cerkev in župnišče v Stopercih zaprta!) Pod tem naslovom je priobčila dne 4. t. m. nemška «Marburger Zeitung» nesramen dopis iz Stoperc, katerega je zmožna napisati le podla izdajalska duša. Ker pri nas ne znajo nemški, zato pošljem vam, gospod urednik, ta dopis in prosim, da ga doslovno priobčite slovensko, da bode ljudstvo videlo, kakšne grde laži so zmožni napisati naši «Štajercijanci». «Marburger Zeitung» piše: «Že večkrat smo omenili škandalozne dogodke v Stopercih pri Rogatecu. Kakor se nam poroča, pričela so se na podlagi naših poročil, od žandarmerijskega poveljnika preiskavanja, ki se pečajo s prijateljsko zvezo tamošnjega župnika in žandarjev, kateri so bili odgnali župana in pristaše «Štajerca», kakor kakšne razbojnike, brez vsacega vzroka v Ptuj. Tam so jih pa takoj izpustili. Neki drugi posestnik je bil tudi aretiran, a že na potu zopet izpuščen (!), ker so si menda mislili tisti uzorni žandarji in prijatelji župnišča, da ne bo zanje posebno dobro, če ga odženo. Iz Stoperc se nam poroča o farski gonji proti «Štajerčevi» stranki, ki je dosegla višek v tem, da se je zaprla cerkev, tudi to: kakšnih pripomočkov se dostikrat poslužuje farsko prvaštvo, da bi si obdržalo ali okrepilo nadvlado, o tem si ne more «navaden» človek, ki se ne peča s politiko, niti misliti. Pri nas v Stopercih smo imeli dosedaj pravcatega jezuita za dušnega pastirja. Sedaj smo se ga vendar enkrat iznebili in odslej bode osrečeval Puščavo pri Mariboru. Koliko prepira je napravil ta človek pri nas! Ščuval je zakonske druge proti drugim, otroke proti starišem, posle proti gospodarjem. To naj tu le na kratko omenimo. Tukajšnja

«Štajerčeva» stranka je bila temu človeku, ki nikomur ne pogleda v obraz, s komur govori, ampak vedno gleda v tla — trn v peti. Občinske volitve, pri katerih je zmagala «Štajerčeva» stranka, in volitve v 5. kuriji za deželni zbor, kjer se je «Štajerčeva» stranka tako sijajno obnesla, so napravile tega človeka čisto iz sebe. Vse se je poskušalo, samo da bi uničili voditelje tukajšnjih «Štajercijancev», s prižnice je kar grmelo, ženskam, katerih možje imajo «Štajerca», se je odrekla pri spovedi odveza, ravno tako ni hotel dati odveze tudi poslom (!), ki služijo pri «Štajercijancih». Še celo komaj šoli odraslim otrokom ni hotel dati odveze, ker ubogajo očeta, in jih je hujska proti starišem. Pa vsega tega še ni bilo zadosti. Da bi prišla «Štajerčeva» stranka državnih oblasti v roke, izmislila si je župnikova stranka posebno zvijačo. Ponoči so bila poškodovana župnikova drevesa in trte, ter se je takoj obdolžila «Štajerčeva» stranka. In res ni imela žandarmarija nič nujnejšega opravila, kakor da je odgnala župana (!) in več drugih mož v Ptuj v zapor. O tem je «Marburger Zeitung» že poročala. Mi smo pa popolnoma prepričani o tem, da je tisti (zločinec), ki je to napravil prav blizu farovške stranke . . . Kaj takega se prav lahko misli o farovski stranki, samo da bi preganjali «Štajercijance» in bi se obenem uresničila grožnja, da za tem župnikom ne dobijo Stoperce nobenega več: Zdaj se jim je to v toliko posrečilo, ker res nismo dobili niti provizorja ne. Stoperce so sedaj brez duhovnika in cerkev in župnišče sta zaprta. Monštranco, cerkvene knjige i. t. d. so prenesli v Rogatec. To se je zgodilo samo zato, da bi se ljudstvo omeščalo in bi pustilo «Štajerca»! Ali se bo to posrečilo . . .? Ne verjamemo! Naj se prvaško-farske tercijalke še toliko trudijo in naj še tako hujskajo, znajo «Štajercijanci», — pametno in trezno misleče ljudstvo pravi čisto odkrito kljub vsemu: „Rajši nobenega duhovnika, kakor pa takega hujskača.“ Puščavske župljane pa že sedaj opozarjamo Stopercani na tega božjega namestnika. Nazadnje bi pa še radi vprašali našega kranjskega nadučitelja Hrena, če se dobro počuti med klerikalnimi denuncijanti in če misli, da bode z njih pomočjo nastavlil svojo gospo.»

Vidite, ljudje, kako blatijo in opravljajo krotarji našega nekdanjega dobrega gosp. župnika, katerega ste Vi dobro poznali in čislali. V slovenske časnike si ne upajo tega pisati, da bi vi zvedeli. Lahko si pa mislite, kdo piše iz Stoperc v nemške časnike in trosi take laži tudi o Vas, da mislijo po svetu, da ste Vi sami razbojniki. Gnusno opravljanje gosp. nadučitelja Hrena, kateremu so šele malo znane stoperske razmere, posebno še tem bolj, ker se ne vtika bodisi v klerikalno ali liberalno stranko. Laž pa je, da bi bil gosp. nadučitelj izpovedal, da bi se nastavila njegova soproga za učiteljico v Stopercih, a obče spoštovanega, miroljubnega gosp. nadučitelja Hrena in bivšega župnika gosp. Zrnka pustite, nesramni dopisuni, pri miru! Zapomnite si dobro, da pravica mora enkrat priti na svetlo!

Stoperce. (Mlaka brez žabe.) Zaradi krotarjev nas je že več duhovnikov zapustilo. Dozdaj pa je še vedno kakšen drug prišel za njimi. Na belo nedeljo so

nas zapustili prejšnji dobri gospod. Sicer smo že dolgo vedeli, da nas zapuste in si poiščejo boljši kraj, kjer bodo vsaj v miru živeli. Govorilo se je, da dobimo provizorja in da ne bomo ostali brez dušnega pastirja. Bali smo se pa tudi, da nam ne bo škofijstvo dalo nobenega duhovnika, ker naši krotarji z vsakim tako grdo delajo. Krotarji so pa bili brez skrbi in so djali, da nobena mlaka ne ostane brez žabe in da tudi Stoperce dobi mašnika. In vseeno se je zgodilo, kar niso niti naši krotarji pričakovali. Duhovnik je odšel in naša fara je brez dušnega pastirja. Prišli smo pod rogasko faro, kamor imamo dve uri hoda. Velika nevolja in jeza se kaže med ljudmi in hvala Bogu, da se ni še kaj zgodilo, saj manjkalo tako ni dosti. Ker smo brez duhovnika, to še našim krotarjem ni prav. Vsi ljudje okrog vedo, zakaj je odšel gospod župnik, krotarji pa pravijo, da je odšel zaradi tistih ljudi, s katerimi so si bili dobri. Naš farovž je zapuščen in pred njim stojijo pobeljena drevesa. Krotarji puste sedaj farovž na miru, ker ni nikogar notri. Spravili so se pa na nekdanje župnikove prijatelje. Trgovcu in gostilničarju Vrabču je nekdo, najbrže kaka mlada krota, ki se je naučila od stare, vrgel ponoči debel kamen v sobo in bi bil lahko koga pobil. Orožnik je že kamen vzel in upamo, da bode kmalu pravega imel v rokah. Nekateri pravijo, da bodo zdaj naši krotarji prevzeli duhovnikovo opravilo. Kolar bo menda prevzel krste, Kopše zna dobro kričati, tedaj bo pridigal, Cvirn bo orglal in naš župan bo menda za ministranta. Samo pregovoriti se še ne morejo, kdo bo bral mašo. Če se bo to zgodilo, ti že poročim, dragi «Slovenski Štajerc».

Bukovci pri Ptujju. (Nekaj resničnega za smeh.) Stojnski zidar se je zibal belo soboto zvečer počasi proti domu. Trezen je bil seveda, toda vendar se mu je dozdevalo, da miga gori neka zvezdica. «Srečen bom! Zvezdica me bo pripeljala v dober kraj.» Tako se je razveselil zidar in se je zibal naprej skozi Bukovce. Morda bi res bil prišel v kak dober kraj, če bi ga bukovski fantje ne premotili, ki so zijajočemu zidarju zaklicali: «Peter! dober večer Bog daj!» Hipoma je pozabil na zvezdo, pozabil na vse, ker se je spomnil, da mora še bukovskim fantom povedati nekaj modrega in zelo pametnega, da jih malo pouči, ker so zgrešili v jeseni pravo pot (ko namreč niso hoteli imeti Bračka, kar jim je Peter hudo zameril). O Petru je znano, da je videl mnogo sveta, da je hodil že daleč nekje onstran Ptujja in da si je tam mimogrede zagrabil iz «Štajerca» pameti s tisto veliko zidarsko žlico. In tukaj pred bukovskimi fanti se tak mož lahko potrkna na prsi in reče: «Mi smo, kdo smo! Kaj pa ste vi, Bukovci, kaj ste vi? Ploja ste si volili. Ali že veste, kaj vam je naredil? Duhovniki že dobijo večje plače. Kako ste bili nori, da ste si ga hoteli voliti.» Joj, še mnogo je vedel Peter povedati. — Kaj pa mi rečemo k temu? Mi rečemo: «Peter, prav imaš. Bukovski fantje niso napravili dobro. Slabo je bilo, da so tebe premotili, da nisi šel naprej za svojo zvezdico, ki bi te bila pripeljala v boljši kraj. Tukaj pa si služil same sramote, ker so pustili, da si začel razlagati svojo modrost. No, če premislimo vsaj malo zidarjeve besede, bomo z modrostjo hitro pri kraju. Peter

je slišal zvoniti, da se je nekje govorilo o plačah duhovnikov. Čakaj, to je voda na njegov mlin. Ploj mora biti kriv! Ploj je bil lani izvoljen, on je to napravil.

Istina, Ploj je bil lani izvoljen. Toda, ali se Peter še spominja, da se je šlo za deželni zbor štajerski? Vprašamo, ali ima ta naš zbor določati postave za državo? Duhovniki so vendar drugod tudi, ne samo na Štajerskem. Ali to ni prismođarija, če nekdo reče: Štajerski zbor hoče napraviti postavo zavoljo plače duhovnikov? In ali še ni hujša prismođarija, če pride modrijan in reče: «Ploj je naredil v deželnem zboru, da se je to in to zgodilo . . .» Najhujša prismođarija pa je to, da so Bukovci tega vsega krivi. Peter, Peter, ti si skala! Je videti, da je glava trda kakor skala. Toda če bodo na tvoji modrosti Stojnci zidali, se jim bo vse podiralo. — S starim človekom imajo fantje usmiljenje. Kaj si hočejo z njega? Malo so mu zasukali pleča, potem pa je šel mirno naprej. Menda ga je zvezdica dobro vodila.

Imeno blizu Podčetrka. Spet je bilo dokaj zanimivo zasledovati dogodke zadnjih tednov v podčetrški germanski trdnjavi. Človek, ki je pridno listal in čital po «Slov. Štajercu», je o tej trdnjavi toliko zvedel, da se mu skoro že morajo smiliti vsi oni, po kojih gromé naši topovi, po kojih pokajo naše puške in letijo naši streli. Kaj čudo torej, če piše naša priljubljena dohtarica na vse strani pisma in toži, češ: «di libe Rua is aus Lančperk veršvunden!» Pa vendar te puhle glavice, to betvo izdajic, niso še prišle do prave pameti. Namesto, da bi bili mirni in se zahvalili dotičnim listom, ki se žalibože morajo toliko ponižati, da nosijo njih sramotilno ime v javnost in povejo o njih kratki pameti, ter jih hočejo na tak način dovesti do pravega pota, iščejo pisatelje teh člankov in sicer vsepovsod tam, kjer jih nikoli ne bodo dobili in tako bedasto, da jim ne najdeš hitro enakih. Vedno bolj se pogrezujejo, a ne vedo, bolj ko bodo mešali, bolj bo smrdelo. No, če hočete vohati, evo vam spet nekaj na razpolago: Ha, kako bahato je djal nekega dne oni «Švafler»: «I hob zwar net dos Gelt dozu, — kar mi radi-potrjujemo — aber es berden sich schun Leit finden, di den „Štajerc“ klogen bern.» No, čujte, in peljala se je deputacija podčetrških Germanov h kozjanskemu «pecirksrihtarju» in onemu zadnjemu odvetniku kozjanskemu, ki je, mislim, obenem tudi zalagatelj «ptujske krote» in so tam tožili milih obrazov, kako se njim godi doma. No, in znani odvetnik jim je, kimaje z glavo, namignil, da ubogi vragovi ne morejo «špendirati» 600 gld. za «preces» in bi še vrhutega menda obsedeli, a obljubil jim je, če mu dado 40 K, kakor so djali naši nemčurji sami, «birt der Zvirngast versuchen, den betreffenden heraus zu kitzeln, der di Lančperger in di Zeitunk gibt.» Ne bom vam dalje pravil, kako in kaj se je preganjalo v Kozjem, a moram pa pribiti, da so se spet enkrat res grdo osmešili pred celim svetom in «Štajerc» naš njim — osle kaže.

Rusko-japonska vojna.

Na mandžurskem bojišču.

Kakor kažejo brzjavke, pripravljajo se na mandžurskem bojišču velike stvari. Vsled tega je zanimivo, kaj govore številke obeh armad: General Linevič sedaj skoro gotovo nima na razpolago več ko 370.000 mož. Vsled izgub pri Mukdenu se je skrčila ruska armada od 350.000 na 200.000 mož. Pozneje je došlo 65.000 mož ojačenj, nadomestnih čet je 60.000 mož in 10.000 ozdravljenih ranjencev se je vrnilo v fronto. Do 1. t. m. pa je došlo še 35.000 mož ojačenj iz notranjosti. Sile generala Andravkeva v Vladivostoku znašajo 45.000 mož. Vladivostok je izborno utrjen in preskrbljen. O moči Japoncev je znano sledeče: Ako cenimo japonske izgube v bitki pri Mukdenu na 57.000 mož in pri Tjelinu na 3000 mož, se je Ojamova armada skrčila od 450.000 mož na 390.000. Začetkom aprila pa je japonska armada zopet dobila prejšnjo svojo moč, 450.000 mož. Sedaj pa se glasi, da Japonci postavljajo na bojišče 6. in 7. armado, skupaj 160.000 mož. S tem bi imel Ojama v kratkem 610.000 mož z 2000 topovi. Ako pa upoštevamo še čete zdaj za hrbtom, potem imajo Japonci gotovo 700.000 mož. Armada admirala Hapegava, ki bo štela 100.000 mož, se je že izkrcala pri Glupanu ter je že postavila svoje oddelke do Kildžu, 220 km južno od Tjumena. Ta armada ima namen po letu pričeti obleganje Vladivostoka. Po načrtu generalnega štaba japonskega bo Ojama prodiral proti Lineviču, medtem ko bo nanovo se ustanavljajoča 7. armada skrbela za zvezo med Ojamo in pa med oblegujočo 6. armado. Ojama bi deloval s 510.000 možmi. V bodočih bojih v Mandžuriji Linevič proti Japoncem ne bo mogel postaviti več ko 370.000 mož in posadka Vladivostoka (45.000 mož) je še enkrat slabejša ko oblegujoča japonska armada (100.000 mož). Pod takimi razmerami (415.000 Rusov proti 610.000 Japoncem) se bo moral Linevič pač le umikati. Vendar pa je gotovo, da so Japonci močnejši ko Rusi. Seveda ta premoč ne bo trajala dolgo, ko bi rusko brodovje s porazom japonskega brodovja pretrgalo japonski armadi zvezo z domovino. Poroča se z bojišča od torca, da je maršal Ojama tako na levem, kakor tudi na desnem krilu pričel z odločno ofenzivo.

Na morju.

Vse vesti se vjemajo, da na morju še ni prišlo do bitke. Kdo bo tu zmagal, je vprašanje. Da se je Japoncev polotil strah pred tako velikim ruskim brodovjem, je umevno in zategadelj se umičejo. Zmagajo li Rusi sedaj na morju, potem bode tudi kmalu konec vojne v Mandžuriji. Zadnja brzjavna poročila se še glase: «Lokalanzeigerju» se brzjavlja iz Šangaja, da so videli japonsko brodovje v bližini otoka Tsušime. Neaktivnost admirala Toga se razlaga s tem, da je japonsko brodovje izgubilo veliko več ladij, kakor se je dosedaj mislilo. Zatrjuje se iz zanesljivega vira, da ste se Japoncem potopili poleg drugih ladij tudi oklopnici «Mikaza» in «Jašima», da ima torej admiral Togo sedaj kvečjemu samo še tri oklopnice.

Iz Batavije se brzjavlja, da je 5. t. m. videl neki parnik 50 milj severozapadno od otoka Babuana veliko vojno brodovje, obstoječe iz dveh eskader, ne da bi mogel dognati njega narodnost. Sodi se, da je bilo to ladjevje rusko.

Vladivostoške torpedovke, ki so se pojavile ob japonskem otoku Jesu, so zopet izginile iz japonskih voda. Sodi se, da so se vrile v Vladivostok, pričakuje se pa, da se v kratkem zopet pojavijo ob japonskem obrežju.

Vladivostoško brodovje se giblje.

Listu «Central News» se brzjavlja: Štiri ruske torpedovke iz Vladivostoka so v petek opoldne pri Hokajdu napadle neko japonsko jadrnico, jo obstreljavale in zažgale, nakar so odplule proti severu. Z goreče ladije so kasneje rešili štiri pomorščake. Po poročilih iz drugega vira so preje Rusi ujeli kapitana dotične ladje in se nato oddaljili v smeri proti severozapadu, najbrže proti Vladivostoku. V Londonu se sodi, da so ruske torpedovke izvršile ta pohod z namenom, da bi v interesu admirala Roždestvenskega razdelile japonsko brodovje. Ta vest se potrjuje tudi iz Tokija. Reuterjevemu uradu se namreč poroča iz Tokija: Štiri torpedovke ruskega vladivostoškega brodovja so se v petek pojavile zapadno od otoka Jeso in so ob rtu Sutsu zasegle neko japonsko jadrnico ter jo zažgale. Kapitana dotične ladje so Rusi ujeli. Torpedovke so nato odplule v smeri proti severozapadu, najbrže so se vrile v Vladivostok. Posadki se je posrečilo, se rešiti na kopno.

Zaplenjene ruske torpedovke.

Iz Berolina se poroča: Vlada je odredila, da se smejo v Ljubeku zaplenjene ruske torpedovke zopet vrniti v Kiel. Tamkaj jih je pregledal in preiskal admiral Baradon in izjavil, da zaplenjene ladje niso torpedovke, marveč mali parniki, ki bodo služili zgolj za zabavo.

Vlada je baje z ozirom na to izjavo preklicala svojo prepoved, da bi se imenovane ladje ne smele prepeljati na Rusko.

Spodnještajerske novice.

Pobalinstvo pri sv. Lenartu v Slov. goricah. Bili so časi, ko naši prednamci niso hodili tako varno po svetu, ko še niso bile take varnostne odredbe, ko še ni eksistirala civilizovana Evropa, kakor je to danes. Sedaj pa imamo že vsega plenta, sedaj čuva vedno oko pravice nad tvojimi čini, no, živimo pač v zlati dobi. Toda ne da bi bil kdo tako nagel in mislil, da to velja tudi za naš slovenski narod. Mi nimamo nobenih pravic, nas država noče priznati jednakopravnim, oko pravice čuva samo nad našimi nasprotniki in ti, slovensko ljudstvo, pomagaj si samo, kakor veš in znaš. Slovenec bodi trpin, suženj in podložnik, za drugo pa se ne skrbi.

Tedaj ni vse tako, kakor bi si marsikateri mislil. V hudi dobi živimo, v dobi, ko se moramo boriti za svojo pest zemlje, za svoje pravice, za svoj obstanek. A še hujše je človeku, kateri je vnet in dela za vse lepo

in dobre, ako mora živeti in bivati med izdajicami svojega naroda, živeti med propalicami, med ljudmi, kateri so vrgli svojo narodnost, svoj značaj (katerega sploh niso nikdar imeli) v koš, kateri hočejo zatreti vse, kar nam je sveto in drago.

Kdo so pa ti ljudje? To so janičarji, to so ljudje, rojeni med nami, bivajoči med nami, živeči od nas, to so propalice, to se naši nemškutarji, privrženci in podrepniki «ptujskega pamfletnega Štajerca». Tudi nam Št. Lenartčanom je kruta usoda naklonila to nemškutarsko golazen, katerih čine hočem v naslednjem nekoliko očrtati in ožigosati, da «pozna dragi bralec «Slovenskega Štajerca», v kakih razmerah živimo in kako nam je treba v bodoče nastopati.

Največji trn v peti naših sūdmarkovih kramarjev je naš narodni trgovec g. Lončarec. Nobenih sredstev se ne strašijo, da bi ga ne samo gmotno pogubili, nastavljajo celo podkupljeno svojo fakinažo pred prag naše narodne gostilne. kjer preže nanj in se ga lotijo s pestmi, potem pa zbeže. Kje je tukaj oko pravice, ali samo tam, ko se pravi in je naloga čuvaju skrbeti in gledati na to, da se naša gostilna točno ob 12. uri ponoči zapre, kar je seveda popolnoma v redu, ko pri tem nemškutarske gostilne do 2. in 3. ure zjutraj razgrajajo brez vsake licence.

Ne samo g. Lončarca, ampak tudi gospoda, katerega tihi značaj vsakdo izmed nas pozna, č. g. provizorja napadajo s zahrbtnimi pozdravi skozi vsata naše rezervirane sobe. Ne — tako ne pojde več. Tudi mi bodemo začeli drugo taktiko, seveda ne s pestmi in kamenjem, kajti studi se nam, da bi prišli s tako fakinažo in golaznijo v kak podli in hlapčevski konflikt.

Ti sladki Fric Papst, pa si prihrani v bodoče taka izzivanja kakor tudi tvoj kolega, drugače ti v prihodnje ne garantiram nič več.

Ostani raje v svoji fini družbi, kjer se zbira inteligenca, obstoječa iz par sumljivih «kselov, hilmerabstherjev» i. t. d. Gospode c. kr. uradnike pač obžalujem, da ima taka fakinaža vstop v takozvani krog inteligence in z nekaterimi so si celo pobratimi. V našem krogu ne najdete tega.

Ti nemškutarski Sedminek, pa glej, da raje zapreš ta svoja hajduka v tvojo piravo štacuno, ne pa da vohunarita in vznemirjata pošteno družbo. «Gliha skup štriha», pravi narodni pregovor.

Našega gostilničarja pa bodi v bodoče njegova sveta dolžnost, da ta izvržek in golazen ne prestopi več praga naše gostilne.

Se še vidimo in sicer na drugem mestu. Gradiva in dokaza imamo še na razpolago.

Irglov.

Volitve v rogaški okrajni zastop. V rogaškem okrajnem zastopu se je zgodilo nekaj izrednega, kar bo zagrenilo nemški oholi gospodi v Rogatcu in Slatini spanje nekoliko noči. Ta okrajni zastop je imel do sedaj razven šest zastopnikov kmetske skupine same krepko nemškega duha nadahnjene odbornike. Letos pa je namestništvo v Gradcu razveljavilo volitve v veleposestvu in veliki obrti. Pri novih volitvah omenjenih dveh skupin pa se je zgodilo, da je prišlo še pet Slovencev v okrajni zastop. Slovenci imajo torej 11, Nemci 13 glasov. In

to je vzrok, da so Nemci vznemirjeni. Slovenska javnost pa pričakuje od teh 11 Slovencev, da se bodo zavedali svoje naloge in tudi pri sejah pokazali, da se je nekaj izpremenilo.

Državnozborska volitev v mestnih okrajih Maribor-Ptuj. Za to volitev se Nemci jako živahno gibljejo in imajo že kar tri kandidate, namreč dr. Mravlagga, ki je zastopnik nemške ljudske stranke, deželnega poslanca Pfrimerja kot zastopnika nemške meščanske stranke in pisatelja Wastiana, ki je ljubljenec Schönererjancev. Slovenci in socialni demokratje še niso postavili svojih kandidatov.

Umrl je ptujski okolici veleposestnik gospod Franc Leskoschegg, star 42 let.

Celjske nemške „dame“ so tudi začele s poulično politiko. Tako nosi n. pr. soproga nekega tukajšnjega zdravnika «Bierzipf» v frankfurtarskih barvah ter si menda misli, da si s tem bogve kako postavlja. Dosedaj smo opažali take neumnosti samo pri nezrelih fantičkih, ne čudimo se pa, da začno s tem tudi celjske «dame», saj so hodile svoj čas pred «Narodni dom» jezike kazat.

Strela je udarila na veliko soboto v stolp župne cerkve v Šmartnem pri Slov. Gradcu. Od strelovoda je odletela strela ter oplazila neko deklico tako, da se bori s smrtjo.

V Konjice smo dobili za kazenskega sodnika moža, ki je vreden naslednik Vsenemca Zangerja. Takoj po prihodu semkaj se je postavil v službo šulferajna in sūdmarke. Kakor kakšen havzirar bezga po trgu z nabiralniki. Slovensko ljudstvo, glej kako ljubezen ima do tebe ona vlada, katero podpiraš ti, pošilja v tvojo sredino ljudi, ki so uprav zakleti tvoji sovražniki.

Ukradena ameriška pisma. Vsled naredbe celjskega okrož. sodišča se okoli Celja in Zidanega mostu še nadalje iščejo ameriška pisma, ki so bila na vlaku pokradena in izropana denarja. In res so orožniki blizu Zidanega mosta ob železnici in po jarkih našli še 71 odprtih ameriških pisem, dočim je neki pismonoša blizu Trbovelj tudi našel še 40 takih pisem. Zaprti uslužbenec Nemetz, ki je preje vse trdovratno tajil, kakor se 8. t. m. iz Dunaja brzojavlja, je svoj zločin že priznal. Pisma je spoliral baje 3. aprila.

Raznoterosti.

Za „Štajerčeve“ bikece in teleta je vse dobro.

Naš urednik ima mnogo skrbi in dela, zato ga je tudi malokdo videl se smejeti. Ko pa mu je nekdo iz Ptuja poslal že ob sklepu lista slavno «kroto», se je pa res prav iz srca nasmejal, ko je bral o sebi ono «Poslano» v glasilu ptujskih šnopsarjev števil. 9. Kdor našega urednika pozna osebno, pozna njegov značaj in njegovo vedenje, se zgraža nad onimi besedami. Ptujski Nemci poznali so ga štiri leta, a tega ne podpiše niti eden izmed njih. Če pa dobijo ptujski Nemci z nemčurji vred največjo barabo na celem Štajerskem ali Kranjskem, ki bi ta nesramni napad v onem «Poslanem» samo podpisala, ji dá naš urednik za to takoj desetak. —

Ker se v onem «Poslanem» tudi omenja, da bo «krota» v prihodnji svoji številki prinesla dopis, «kako» bo Križman «reševal» spodnještajerske kmete, bomo torej počakali še onega dopisa. Kdor ima le zrno soli v glavi, takoj uvidi, kako protislovje se nahaja v celem onem dopisu. «Štajerčevi» uredniki pa naj grejo raje v Haloze krave past, ne pa list urejevati, čeprav je isti namenjen samo za bikece in teleta. «Za ta dopis uredništvo in upravništvo ni odgovorno.» Tako hočejo ti «veleumi» krivdo od sebe odvrniti. Kdo pa je potem odgovoren?! Vraga, zakaj pa niste podpisali Bavdeka(?) to je onega človeka, ki je skusil našega urednika umoriti! Ta je namreč, ko je bil zaprt, imel dosti časa tako oslarijo študirati. Odgovorili bomo, če bomo kaj časa imeli, v prihodnji številki našega lista lahko na vsak stavek in ovrgli vse, ker je nesramna laž. O prokletu bi se lahko vsi krotarji smejali, če bi Križman deloval na to, da bi naredil tak razpor med Slovenci na Spodnjem Štajerskem, kakor se v oni «Luchenigesicht-luči blede. (Lucheni je bil namreč morilec naše presvetle cesarice.) Pa tega veselja krotarjem Križman ne bo nikoli privoščil. — Toliko za sedaj. Ker ptujski «Štajerc» zopet potrebuje novega urednika, prosimo gospoda Orniga najuljudneje, naj kar hitro sprejme Bavdeka. Ne želimo pa Ornigu, da bi mu Bavdek tako po življenju stregel kot Križmanu in mu prizadejal take rane ter mu zavijal vrat. Zadnje besede onega «Poslanega» so: «Sapienti sat.» Mi pa pravimo, da bi se one besede imele glasiti: To je spisal «sapramenski sad».

Sicer pa, gospod Ornig, vsa čast Vam, da ste pridobili tako «izborna» moč. Izdajice, le vkup! Povejte nam v prihodnji številki svojega «lajbžurnala», koliko Judeževih grošev ste dali onemu «Luchenigesichtu», da Vas je speljal na limanice. Pfuj, pfuj, Teufel!!

Označbe slovenskih ulic. Ta teden se slavi stoletnica smrti velikega nemškega pesnika Schillerja. Pri tej priliki se nam vsiljuje vprašanje, kaj je storilo Celje v proslavo tega velikana. Če se sploh prizna pristnost, oziroma pravica obstoja celjskemu nemštvu, potem pač lahko oni, ki se štejejo Nemce, zakrijejo v sramoti svoje oči. kajti po Schillerju je imenovana ena do zadnjega časa najbolj zapuščenih ulic, katero je sedaj okrasila in nekaj življenja vanjo spravila slovenska tiskarna. Po velikem Goetheju pa sploh ni nobena ulica imenovana, pač pa so posvetili Bismarcku, ki za avstrijske Nemce ni storil ničesar dobrega, najlepši trg pred kolodvorom. Že iz tega je posneti, da je naš in Nemcem pri imenovanju ulic prvi in zadnji namen izzivanje Slovencev.

Stojenci pri Ptujju. Poštarju Gniyšeku naš list ne piše zadosti dobro. On se čuti poklicanega, da včasih kaj s svinčnikom pristavi, prečrta ali podčrta in tak umazan list šele da v roke naročniku. Prosimo, da se nam vsi taki slučajji naznanijo, da bomo vprašali Gniyšeka, kje je v poštnih postavah zapisano, da sme poštar tako delati.

Zunanje novice.

Glavni dobitek vsled zanikrnosti. Lvovska občina je zadela pri zadnjem srečkanju dunajske komunalne

loterije glavni dobitek 300.000 K. Veseli dogodek se je naznanil občinskemu svetu v posebni seji. Pri tej priliki pa se je tudi dognalo, da bi vsled nekega sveta morale biti vse srečke prodane, in da se je za sedanji dobitek le zahvaliti malomarnosti magistrata, ki ni izpolnil sklepa občinskega sveta.

Stoletnica cilindra. Dne 18. aprila je bilo sto let, ko se je v Londonu prvič pojavil na ulici neki Anglež s cilindrom na glavi. Av eni uri so mu raztrgali cylinder, tako ogorčeni so bili londonski prebivalci. Londonska policija je prepovedala nositi cilindre. A kljub vsem nasprotstvom se je cylinder obdržal do danes, dasi je zelo izpremenjal obliko.

Velika defraudacija. Ravnatelj za kupčijo z žitom v ruskem finančnem ministrstvu Kasperov je defraudiral 1.200.000 rubljev in pobegnul.

Polica — milijonar. Neki budimpeštanski policaj je dobil te dni obvestilo, da mu je stric v Ameriki zapustil dva milijona.

Kako velik je Dunaj. Nedavno je izšla nova knjiga, iz katere posnamemo neke številke, kako veliko je naše glavno cesarsko mesto. — Hiš šteje Dunaj 33.130, od teh jih ima 81 po šest nadstropij, 924 po pet, 3797 po štiri nadstropja, 8125 po tri, 5801 po dvoje, 7627 po eno nadstropje, 6769 hiš pa je prizemnih.

Prve črešnje. Pariški list «Natura» piše, da so bile letos prve črešnje na pariškem trgu že dne 5. t. m., in sicer ena dva franka.

Razbojnikova smrt. Iz Madrida poročajo: Najdrznejši razbojnik in poglavar roparjev, ki je strahoval Seranijo, gorovje severno od Gibraltarja do mesta Randa, je bil Francisco Villaescusa s priimkom El Cristo. Prebivalstvo se ga je grozno balo. Sam pa se je imenoval gospodarja gora. Tupatam je zapustil svoja skrivališča ter prihajal v večja andaluzijska mesta, kjer je po beznicah prirejal veselice, popivanja in pojedinjne. Mlade deklice se bile lepemu in krepkemu mladeniču naklonjene in pravijo, da se je marsikatera dala prostovoljno odpeljati od njega v njegovo skalno stanovanje. Sedaj ga je pa dohitela usoda, ko se je ravno hotel izseliti v Južno Ameriko s premoženjem, ki si ga je polagoma naropal. Oblastva so razpisala na njegovo glavo visoko vsoto. Poročnik Romere in kapitan Escriban, ki sta poveljevala 25 mož, sta zasledila razbojnika ter nadaljevala zasledovanje. V neki ozki soteski so zadeli vojaki na El Crista, ki se je nahajal v spremstvu enega svojih sotolovajev. Vojaki so pozvali tolovaja, naj se udasta. A El Cristo in njegov tovariš sta se ustavljala obupno za neko skalo, vojaki so tudi pričeli streljati in pričelo se živahno streljanje. Toda kmalu je padel El Cristo, zadet v srce. Njegov tovariš pa je zbežal. Sledovi krvi so kazali, da je ranjen. Razbojnikovo truplo so prenesli v mesto Randa, kjer so ga izpostavili pred mestno hišo. Na tisoče občinstva je hodilo gledat mrtvega tolovaja, ki je bil nekoč strah vseh.

Razparalec trebušov. Pred 15 leti so vzbujala strah in grozo strašna dejanja «Jaka, razparalca trebušov», ki je v Londonu mnogo oseb umoril na ta način. Sedaj so v New Yorku aretirali nekega Karola Hermana, ki je izjavil, da je on izvršil strašne napade in umore.

Vsled žalosti, ker mu je mati umrla, je skočil na Dunaju sin sekcijskega šefa grofa Paceta v donavski kanal, vendar so obupnega sina srečno rešili in tako odvrnili od očeta novo boleost.

Mladi roparji. Ravnatelj bronsko-kolinske železnice se je vozil v vozu I. razreda v Kolin. Hipoma sta navalila nanj dva mladeniča, ga vrgla na tla, zvezala ter mu pobrala denar in vse druge vrednosti. Potem sta zagrozila ravnatelju s smrtjo. ako ju izda, pred prvo postajo pa sta oba skočila z vlaka ter zbežala. Ravnatelja so težko ranjenega prepeljali v bolnišnico, a tudi roparja so kmalu dobili. Ista sta šele 15 letna mladeniča.

Potres. Iz Bombaja uradno poročajo, da je pri zadnjem potresu v Indiji izgubilo življenje 15.000 ljudi. Beda je sedaj v krajih, ki so bili prizadeti vsled potresa velikanska.

Požar v samostanu. Iz Londona poročajo, da je v Montrealu v samostanu nastal ogenj. 15 deklic in 9 odraslih je našlo smrt v razvalinah. V bolnišnici tik samostana je zgorelo v postelji 6 starih žen. Mnogo oseb je skočilo skozi okna ter so se pri tem močno, tudi smrtno poškodovale.

Izseljenci v Afriki. Avstrijski konzul iz Afrike naznanja, da je v južni Afriki lakota ter vznemirjenje, ker je nešteto ljudi brez dela. Zato se zahteva od vsakega, kdor hoče za delom v Afriko, da ima že naprej dogovor s kakim delodajalcem, v gotovini pa 20 funtov šterlingov; če ne ga odvrnejo.

Listek.

Bele rože.

(Velikonočna. — Spisal I. V. Starogorski.)

Razgrnila je zastor svojega okna in solnčni žarki so se vsuli čez cvetke na oknu v sobico. Poljubovaje so skakljali mimo modrih vijolic, rožmarina in belih mesečnih rož.

Silvija se je naslonila na okno med duhteče cvetke in zrla k žarnemu solncu.

Dolgo je slonela in dihala vonj vijolic in belih rož. Solnčni žarki so pa obletavali mlado lice.

Ali to lice je bilo bledo, zelo bledo. Vstala je komaj s postelje. Zunaj je jela narava dihati čvrsteje, v sobici je pa Silvija stoprav sedaj jela dihati čvrsteje . . .

Sloneča ob oknu, bledo glavo nagibaje k belim rožam, je mislila na prejšnje dneve. Imela je prijateljico, dobro prijateljico. Vsak človek ima prijatelje. Ali malo, silno malo jih je v nesreči, da bi ga tolažili. Še manj jih je, ki bi se potegnili zanj, rekel bi — nič. Marsikaj bi bilo drugače, ako bi se prijatelji zavedali, kaj je prijateljstvo . . .

Aleksandra je bila iskrena prijateljica Silviji. Tudi obe sta imeli prijateljico Zvonimiro. Ljubile so se kakor grlice. Druga ni mogla biti brez druge. Pa Zvonimira je bila slaba prijateljica, hudobno dekle. Ni rada videla aleluje dveh prijateljic . . . slaba, kakor jih je mnogo. Za domovino so hotele delati. Ali Zvonimiri je jelo presedati. Kriv je bil nek človek, izdajica, ki jo je zvodil.

In Silvija je nagnila glavo globeje k belim rožam. To belo mesečno rožo, ki vedno cvete, ji je podarila Aleksandra. Dejala je, naj bo simbol njunega prijateljstva. Pa Silvija je zbolela in njene rože so umirale. Nihče ni prišel, da jim prilije. Alenke ni bilo, da pogleda k Silviji. Vse je samevalo. Bele rože in Silvija.

Pomlad se je usmilila bolnice, da je vstala in prilila roži.

Nekoč pa le pride Alenka k Silviji. Silvija jo je objela in zaplakala.

«Zakaj plakaš, Silvija?» jo je vprašala Alenka.

«Moj aleluja . . .» je vzdihnila Silvija. «Kakšen bo moj aleluja? Vse me je zapustilo, Zvonimira pa me še sovraži!»

Aleksandra ji je obljubila, da jo poseti pogosteje sedaj in zavrne obrekovanje Zvonimire.

«Ne verjame ji tako nihče,» dé Alenka. «Vsak vé, da je tvoja ljubav do domovine čista kakor solnce. Njo peče, ker je odpadla. Hočem ji povedati in videla boš, da bo tvoj aleluja lepši, kakor kedaj poprej, ker bo zmagovalen.»

Tako je govorila Aleksandra in brisala solze Silviji.

Silvija je vzdihnila, da so se zmajale bele rože. Njena duša je trpela veliko, zopet je morala leči. Prijateljica ni držala obljube. Alenka je pozabila nanjo.

In danes je vstala s silo, ker je zunaj tako krasno, velika sobota. Topel, svež zrak ji polni prsa.

«Alenka, čemu si pozabila name? Se me bojiš? Ničesar ti nočem očitati, samo pridi!»

Dvignila je glavo iz belih rož in sanjavo oko se je zagledalo v Krista, ki je visel na steni. Bil je bled in skrivnosten.

«Gospod, daroval si se tudi za slovensko ljudstvo,» je šepetala Silvija.

Obraz Zveličarja je postal bledejši. Zdelo se ji je, da vre kri iz ran. Okrog glave je vstajal svit.

Silvija je padla na kolena.

«Gospod odpusti onim, ki sovražijo mojo domovino, kakor si odpustil svojim morilcem! Odpusti, Gospod . . .»

Oblak je zakril solnce, obraz Zveličarja je bil silno resen.

«Velika sobota . . . Dan tvoje moči in vstajenja, Gospod. Vzdigni tudi moj narod iz groba tmin . . .» je vzkliknila Silvija.

Solnce je zopet posijalo in zdelo se ji je, da se je nasmehnil Gospod. Menila je slišati glas:

«Sestra, dvignem ga, da mi poje alelujo!»

Aleluja . . .

Silvija je gledala Krista na steni. Vrata se odpro in Aleksandra vstopi.

«Gospod . . . in dal mu boš lepo bodočnost . . . tudi mojo prijateljico mi pripelješ?!»

«Silvija,» vzklikne Aleksandra. «Silvija, ti si hudo bolna!?»

Ona se ni ozrla . . .

Spravili so jo v posteljo, kjer se je polagoma zavedla. Pri nji je stala Alenka in domači s solznimi očmi.

«Prišla si k meni, Alenka! — Srčna hvala!» ji je stiskala roko.

Alenki je pa postalo hudo pri srcu. Burno jo je objela in zaplakala.

Skozi odprto okno so pripluli glasovi zvonov in naznanjali svetu vstajenje Gospoda . . . Vstal je on . . . Aleluja! . . .

«Aleluja!» je vzkripelo Silviji iz prs. «Aleluja i tebi, narod moj!»

Alenka je plakala, domači so stali okrog postelje. Silvija je jela zopet blesti.

«Grem pred Gospoda, da ga poprosim za domovino. Alenka, zapojva Alelujo njemu, ki je otel duše naše, ki otme domovino . . .»

Radosten nasmeh ji zaigra na ustnicah. Stisne roko Alenki in vzklikne:

«Aleluja! . . . Aleluja, narod slovenski — — —

Bele rože so povesile glave.

Glasi jok je pretresel zrak in oglušil vihrajoče glasove zvonov, ki so peli k vstajenju . . .

Črtice o govedarstvu.

(Piše Fr. Dular.)

V tisti deželi je blagostanje doma, v kateri napreduje živinoreja in v kateri cvete poljedelstvo.

Živinoreja in poljedelstvo sta najvažnejši faktorji in najkoristnejši panogi (oddelka) vsega kmetijstva.

Ta dva oddelka kmetijstva pa sta med seboj v ozki zvezi. Gospodar redi živali, katere mu pomagajo pri poljedelstvu, a nasprotno hrani poljedelstvo živali. Živina pojé na njivah pridelano klajo ter jo podela v meso, mleko in masl, a zraven tega napravlja tudi gnoj, ki naj povrne zemlji vse one snovi, katere so ji izsrkale prej na nji posajene rastline. In ravno iz tega vzroka se mora kmet pečati z živinorejo in s poljedelstvom. Umna živinoreja je čvrst temelj poljedelstvu, a poljedelstvo zopet živinoreji. Poljedelstva brez živinoreje si niti zamisliti ne moremo, a še manj pa moremo v poljedelstvu izhajati brez živine.

Oba gori navedena oddelka kmetijstva sta zelo važna, a vendar je za naše razmere še važnejša živinoreja od kmetijstva. Pa ne razumite me napačno. Z gornjimi besedami sem hotel te povedati, da naj ne seje kmet preveč žita, ampak zato več živalske piče, da se bo mogel poprijeti v večji meri umne živinoreje. Žito je pri nas po ceni, ker ga dovažajo v naše kraje po železnici iz Ogrske, in celo iz Amerike. V teh krajih imajo preveč cenega žita in navzlic železničnim stroškom ga morejo pri nas skoro ceneje prodajati, kakor naši kmetje. Nasprotno pa je domača živina, če je le dobra, lepa in debela, skoraj zmirom draga. Ta resnica bodi našim kmetom važen, pomenljiv in uvaževanja vreden migljaj, da sejejo samo toliko žita, kolikor ga potrebujejo za dom, na ostale njive pa naj sejejo živalsko klajo, kakor deteljo, travo, repo itd., a razun tega travnike obdelujejo. Ko si pridelajo dovolj krme, tedaj naj se poprijmejo z največjo marljivostjo živinoreje, in sicer umne živinoreje in korist gotovo ne bo izostala. Jaz bi mogel

z imenom našeti več kmetov, kateri so se po mojem nasvetu v zadnjih letih poprijeli umne živinoreje in so danes precej premožni. Prej so prodajali po nekoliko birnov žita, krompirja (hrušk) itd. in zmiraj je bila suša v žepih; zdaj pa ne prodajajo več žita, ampak lepo živino, in vedno se najde pri njih po nekoliko denarja.

No, če pa hočete napredovati v živinoreji, če hočete imeti od nje povoljnega dobička, morate živali umno držati, dobro glešati in izbirati za pleme samo take živali, ki so za to sposobne.

Naši kmetje razumejo še vse premalo živino odrediti, in zategadel nimajo od nje toliko dobička, kolikor bi ga lahko imeli. Posebno za plemensko živino se premalo brigajo. Dokler pa ne bodo skrbeli za plemenske živali, dokler ne bodo živine dobro krmili in umno glešali, tako dolgo ne more biti napredka v živinoreji.

V sledečem bom napisal nekoliko naukov, kako je treba držati goveda in kako je zboljšati rejo goveje živine.

Če mislite v govedoreji napredovati, morate 1. skrbeti v prvi vrsti za lepa, dobra plemenska goveda; dalje je treba ista pravilno rabiti, skrbno hraniti in umno oskrbovati. Razen tega morate 2. teleta primerno izrežati, 3. telice in junce umno držati, in 4. molzne krave, 5. vprežne vole ter 6. pitalna goveda tako glešati in tako hraniti kakor jim najbolj ugaja. Dalje ne pozabite nikoli na to, da je 7. snajenje in čohanje kože ter umno glešanje sploh polovica zdravja in polovica krmiljenja. Razen tega skrbite za zračne, čiste, suhe, zadosti svetle, dovolj visoke, prostorne, sploh z eno besedo za 8. dobre hleve. Slednjič se potrudite, da boste pridelali 9. zadostno množino klaje, in sicer tečne, dobre in prikladne klaje.

Kmet redi goveda zaradi mleka, mesa in vožnje. To so glavni užitki in glavni dohodki. Postranski dohodki goveje živine so: koža, loj, gnoj, parliji, dlaka, kosti in kri.

Nakatero goveje pasme so za posamezne užitke (dohodke) kaj izvrstne. Tako n. pr. so montavonske in holandske krave vrlo dobre za mleko, dalje so ogrski voli najboljši za delo, a šrothornsko govedo je slednjič najizvrstnejše za debeljenje in za meso. Ali to so enostranski užitki (dohodki), za ostala dva glavna dohodka pa so omenjene pasme bolj slabe. Šrothornsko govedo je za delo skoro za nič, za mleko slabo — za meso pa izvrstno. Holandsko govedo je slabo za vožnjo, srednje za debeljenje — ali za molžo izvrstno. Slednjič je ogrska goveja pasma prav slaba za mleko, srednje dobra za meso — toda za delo izvrstna.

Zdaj vam bom navedel nauke, po katerih se vam je ravnati pri reji goveje živine.

Med vsako, tudi najboljšo pasmo, se nahaja po nekoliko slabih živali in ravno zaradi tega je potrebno, da je živinorejec pri izbiranju plemenskih goved močno oprezen. Plemenska goved ne prenaša namreč na svoje mladiče samo dobrih, ampak tudi slabe in malovredne lastnosti. Kakršne živali plodite, takšne mladiče vzredite. Ker je stvar taka, zato morate odbirati za pleme samo tista goveda, katera so lepe telesnosti in dobrih svojstev, a zavreči morate ona, ki imajo kakšno telesno napako in ki so slaba za užitke.

ŠALJIVI ŠTAJERC.

Prizori pri dobrnskem občinskem „štepihu“.

(Na eni strani je gostilna celjske «šparkase», na drugi šola. — Osebe: Blatek, Zlatek, Kratek.)

I. prizor.

Blatek (ogleduje «štepih»): Ubogi «štepih»! Kako dobro vodo imaš, pa si tako slabo «pofarban»! Le čak'! Kadar bom jaz župan, dobiš novo obleko in z nemškimi «farbami» te homo pomalali». (Obrne se proti šoli:) In ti, uboga šola! Ki si pokorna slovenskemu šolskemu svetu! Slovenski napis moraš trpeti na sebi! Četudi je na drugem mestu, vendar ga ni treba! Le potrpi! Ko pride nemški načelnik, bo vse drugače! Ko bi le ti Slovenci bili tako pametni, da bi volili nas Nemce! Pa kaj si delam skrbi! Saj drugega ne morejo voliti! Nemci smo vendar najbolj pametni ljudje na svetu in zato kakor nalašč za odbornike in župane! Jaz moram postati župan in «fertig». Pa glej! tam od Orosla prihaja prijatelj Zlatek! Ta bo gotovo vedel, kako kaj stojimo. Zlatek stopi hitreje!

II. prizor.

Blatek in Zlatek.

Zlatek: O serbas, prijatelj! No kako bo z volitvami? Slišal sem, da boš ti največ volilcev «prifural».

Blatek: Veš, Zlatek, je kaj slaba. V začetku mi je vsak obljubil, zdaj se pa vsak izgovarja in pravi, da bo volil domače slovenske može. Jaz sem sicer tudi domač, pa Slovenec nisem, to je zdaj smola.

Zlatek: Veš kaj, Blatek! Pa ne povejmo, da smo Nemci. Morebiti gredo volilci na lim in nas volijo.

Blatek: Veš, ne bo šlo! Zdaj so že tako zbrih-tani, da nam nič več ne zaupajo.

Zlatek: Kaj misliš, al' bodo mene volili! Jaz se sicer delam, kakor da bi mi nič ne bilo na tem, če sem v «ausšusu» ali ne, tebi kot prijatelju pa rečem, da bi bil kaj rad.

Blatek: To je gotovo, da te bodo! Ti si pame-ten mož in zaslužen, samo tisto ni prav, da imaš preveč rad tuje denarje.

Zlatek: Kaj se jih ti braniš?

Blatek: Tist' ravno ne, pa —

Zlatek: No, potem pa ne govori!

Blatek: Če hočeš, da sem tih, tudi voljen ne boš.

Zlatek: Saj ne mislim tako hudo. Veš, Blatek, voljen bi res bil rad.

Blatek: Boš volil mene za župana?

Zlatek (se popraska za ušesom): Bom že!

III. prizor.

Blatek, Zlatek, Kratek.

Kratek (pridirja iz šparkasine gostilne proti «štepihu» in vpije): Tristo medvedov, petsto zajcev in en «bok»! Al' že vesta?

Blatek in Zlatek: Kaj pa je?

Kratek: Kaj je? To je, da sem bojda zopet v «cajtengah». Sakramiš, če je to res, stavim 10 lisičjih kož, da bo voljen nemški župan pri prihodnjih volitvah.

Blatek: Jaz tudi tako pravim,

Zlatek: Jaz bi tudi rad, da bi bilo tako, pa za gotovo še ni.

Kratek: Kaj še ni? Če jaz pravim, da bo, pa bo. Nemški župan mora biti pa je «aus».

Zlatek: No, saj ni treba tako kričati, da nas cela vas sliši.

Kratek: Molči! Misliš, če imaš ti srce v hlačah, da imamo tudi mi! Mi smo mi!

Zlatek: No, saj menda tudi ti nimaš jeter pod pazduho.

Blatek: Bodita mirna in složna; če se bomo prepirali, bodo zmagali Slovenci.

Kratek (mirno): Al' res misliš, da bodo?

Blatek: Tist' ravno ne, a naših ni veliko.

Kratek (se udari na prsi): Pa smo zato «kerlci».

Zlatek: Pa korajžo imamo.

Blatek: Ko bi le tudi volilce imeli! Pa da ne pozabim! Koga pa mislita kaj volit?

Kratek: Slovencev ne, drugo pa vse!

Blatek: No, potem bo dobro. Sedaj pa: Srečno. Moram še iti na «gmajšno» pogledat imenik.

Zlatek: Saj je ukraden.

Blatek: Sedaj je že nov. Vesta, ti Slovenci so kakor škratelnji. Naenkrat so imeli nove imenike. (Gre).

Kratek: Pa poglej, če sem jaz notri! Saj plačujem 6 helarjev.

Zlatek: In za mene tudi poglej! Jaz plačujem pa devet.

IV. prizor.

Zlatek in Kratek.

Zlatek: Ti, meni se močno zdi, da bi Zlatek bil rad župan.

Kratek: Kaj? To pa že nikol! Tak skopuh pa župan! Bez' no, bez'!

Zlatek: Jaz ga ne bom volil, če pridem v «ausšus». Pa pravi, da je Nemeec. Junček! Saj še nemški ne zna!

Kratek: Jaz ga tudi ne volim. — Pa čuj, Zlatek! Al' veš kaj, kdo me je dal v «cajtng»? Sedaj se mi vsi ljudje delajo norca.

Zlatek: Kako bi pa jaz to vedel!

Kratek: O ko bi ga stuhtal! Ne pil bi več vina, ne piva, tudi šnopsa ne, še vode bi se navadil piti na stare dni, samo, da ga zvem.

Zlatek: Veš kaj! Pa pojdi naravnost v uredništvo vprašat!

Kratek: Saj sem že bil poprej enkrat, pa so me vun vrgli. Ko sem rekel, da sem Nemeč, pa se je zadržal eden nad menoj: Alo, Nemeč! Marš! Ajns, cvaj!

Zlatek: Ubogi Kratek! Meni se smiliš, pa pomagati ti res ne morem. Saj se jaz tudi bojim, da me bodo. In veš, moja žena mi je zagrozila, če bom v «cajtngah», ne dobim 3 dni nič jesti.

Kratek: Saj moji tudi ni prav. Pravi, da si na svitlo ne upa, ker vsi paglavci kažejo za menoj.

Zlatek: Ti, Kratek! Menda bo najboljše, če vso reč pustimo. Naj si Nemci sami gredo po kostanj v ogenj.

Kratek: Misliš, da je meni veliko za to! Pa, ker sem že začel, ne morem več nazaj. — Sedaj pa pojediva rajši; jaz dam za en liter.

Zlatek: Pa pojediva! Pijača, to nam še da «lebn», vse drugo je za nič! (Odideta.)

V. prizor.

Slovenec (izza «štopiha»): Šleve neumne!

Pesem o dobrnskem automobilu.

O srečno «mesto» Dobrna!
Srečnejšega na svetu ni.
Aumotovil po teb' divja,
da prah se do nebes kadi.

Zver huda je moautovil
in trdoglava, da je kaj:
ko b' rad najhujše ga podil,
ne gre naprej, ne gre nazaj.

Po cestah voli letajo,
za njimi pa motoauvil.
Telegrafne štange stokajo,
podira jih toaumovil.

Tud' «grabna» se ne boji.
Oj le naprej! Saj to je «špil».
In ko se v «grabn» zakadi,
razbije se automobil!

Srečno odnesel.

Zdravnik pride kakor navadno zvečer v bolnico ter vpraša strežnika: Koliko jih je umrlo danes? — «Pet jih je zaspalo v Bogu!» odgovori strežnik. — «Saj sem vendar šesterim bolnikom zapisal zdravila,» pravi zdravnik, «kaj je z šestim?» — «Ta ni hotel izpiti zdravila, ta še živi! odreže se strežnik.

*

So li raki zdravi?

Gospa: «Gospod doktor, so li raki zdravi?»

Zdravnik: «Gotovo, milostliva gospa! Vsaj k meni še ni prišel nobeden po zdravila!»

*

Izkupil jo je.

V kupeju vlaka, ki vozi iz Zagreba v Samobor, je bilo več hudomušnih fantičev, ki so seveda kot ljudje iz inteligence, govorili o marsičem. Ker drugod ni dobil prostora, stopi v kupe «mladih» frančiškan.

Kmalu ga ogovori eden izmed «mlade» družbe: «Častiti oče! Kaj veste novega?»

«Ne vem ničesar,» odgovori mirno frančiškan.

«Kaj, Vi kot redovnik in duhovnik ne veste ničesar? Saj že vse govori o tem.»

«Ne vem, kaj hočete povedati.»

«Res veseli me, da Vam morem prvi naznaniti vest, da je umrl vrag.» Bučen smeh udari v družbi mladih naobražencev.

«Tako?» pravi frančiškan, kakor bi se čudil tej neslani šali. «Priatelj sem sirot, zato Vam dam tukaj teh 30 vinarjev, ki so mi ostali od vožnega listka; nate jih za uboge vragove sirote, ki so izgubile očeta.»

Vsi so omolknili, a predrznež odide v drugi kupe, mrmrajoč: «Ta frater me je pa izplačal!»

*

Kako je satan ustvaril brežiške nemškutarje?

Tisti čas, ko so se Germani priklatili v Evropo, je Bog enega od svojih satanov zopet zavrgel zaradi prevelikega nasprotovanja. Satan le ni miroval, zmiraj je še hotel Bogu nasprotovati. Vzel je vzorec po svojih tovariših in se podal po svetu. Brežiško mesto se mu je najbolj primerno zdelo, zato se je tukaj nastanil. Pa koj je pričel z delom; vzel je ilovice in zmečkal in nje stvar, ki je bila podobna nekako oni, ki jo je Bog storil. Njena postava je bila skoro človeški podobna, samo nos je imela škilav, črepinjo manjšo in seveda tudi manj možganov. Nato ji je vdihnil dušo z besedo «Brdi». Nemškutarji so ga začeli takoj častiti z ljubezni do svojih sobratov in tako delajo še dandanes, a satanu so nemškutarji ob priliki obljubili večno sovraštvo do Slovencev!

*

Dobra služba.

Potujoč pomočnik: «Gospod mojster, prosim, vzemite me v službo!»

Mojster: «Prav rad, a sam nimam nič dela!»

Pomočnik: «To nič ne de, meni je celo ljubše, če ni dela!»

*

Vaja v čitanju.

Jurče čita jecljaje: «Go-gospod, t-tu, je do-do dobro biti. Če ho-hočeš, bo-bomo si tu t-tri ko-koči če posta-postavili.»

Učitelj: «Jurče, pazi, če ne, dobiš zaušnico!»

Jurče čita dalje: «Tebi eno. Mojzesu eno in Eliji eno.»

Predavanje. Dne 14. majnika t. l. ob 3. uri popoldne bode pri vsakem vremenu v Št. Janžu na Dravskem polju v šolskih prostorih predaval potovalni učitelj, gospod Jurančič «o umni čebeloreji». Šentjanževčani in okoličani, vdeležite se v prav obilnem številu tega zanimivega in za nas prepotrebne predavanja.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani prosi tem potom vse one častite rodoljubkinje in cenjene rodoljube, ki se ukvarjajo z razprodajo «narodnega koleka», da izvolijo vsaj do konca meseca majnika 1905 vposlati podpisnemu vodstvu še dolžne zneske. Obenem se naprošajo, da izvolijo naznaniti, od koga da so prejeli te «narodne koleke», za katere pošiljajo denar.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Loterijske številke

vlečene dne 29. aprila:

Trst: 69, 27, 85, 28, 2.

vlečene dne 6. maja:

Gradec: 30, 59, 22, 3, 48.

Javna zahvala.

Izobraževalno društvo v Št. Janžu na Drav. polju izreka tem potom javno zahvalo gospodu Josipu Snuderlu za velikodušen dar v znesku 30 (trideset) kron, kateri znesek so njemu kot volilnemu komisarju morali plačati sodnijsko kaznovani pristaši Vračkota in «Štajerca» (giftne krote) za poškodovanje obleke na dan zadnje deželno-zborske volitve v 4. kuriji.

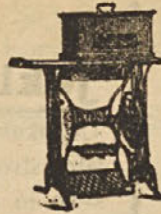
Istotako se izreka iskrena zahvala gosp. župniku J. Simoniču za darovanih 10 kron, kakor tudi g. kapelanu Gr. Potokarju, nadučitelju g. Andr. Golobu, gdč. Reziki Schmidlechnerjevi in Terezi Lončaričevi za mnogobrojne društvu darovane knjige.

Prošnja do vseh mladinoljubov!

Revnih slovenskih starišev sin prosi vse slovenske mladinoljube, da bi ga podpirali, da bi se zamogel meseca malega srpana vpisati v I. razred c. kr. gimnazije ter opira svojo prošnjo na sledeče razloge: a) Je dovršil dvorazredno ljudsko šolo z najboljšim uspehom; b) Glede imovine sme reči, da je v veliki stiski, kajti njegovi stariši so zelo ubogi. Njegov oče poseduje sicer malo zemljišče in hišico, toda od tega nikakor ne more preživljati sebe in svojecev, še manj pa brez kake podpore vzdrževati v gimnaziji svojega sina Franceta; navezan je na dnino pri občanih svoje občine. Njegova mati si zamore le redkokedaj z dnino kaj prislužiti, ker je navezana na male otroke. Toraj je edini oče, ki mora v potu svojega obraza preskrbeti vsakdanji kruh in potrebno. Slabe letine, potem pa še navzlic mali zemlji plačila svojim bratom in vzdrževanje svojega tasta, mu onemogočujejo iz lastnih sredstev žrtvovati toliko za svojega sina, da bi prišel do lastnega kruha. «Ljubezen je dobrotljiva, ljubezen nikoli ne mine!» Na to radodarno ljubezen se zanaša tudi ubogi mladenič ter prosi, nujno prosi: Dragi mladinoljubi! Žrtvujte mal dar! S tem boste storili neizmerno dobro delo, koristili meni, da celemu narodu.

Vsi p. n. darovalci bodo v tem listu objavljeni. — Darove sprejema slavno uredništvo lista «Slov. Štajerc» v Kranju na Kranjskem.

„Feller-Elsa-Fluid“

Ivan Jax in sin

Ljubljana

Dunajska cesta 17

priporočā

svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in voznih koles,
glasbenih avtomatov
in pisalnih strojev.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja
prva sisečka tovarna tamburic

J. STJEPUŠIN
Sisek (Hrvaško).

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900 in na Milenijski leta 1896.

Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine. V isti tovarni izbaja tudi strokovni list

„Tamburica“

po enkrat na mesec ter stane za celo leto 8 kron z glasbeno prilogo vred.

Za vsaki instrument se jamči.

Velik cenik s slikami se pošlje na zahtevanje zastoj.

Pravi ribniški semenski fižol, gorenjsko repno seme, lucerno in domačo deteljo, vsa travna in vrtnega semena

zanesljivega kaljenja, kakor tudi

douški mavec (gips)

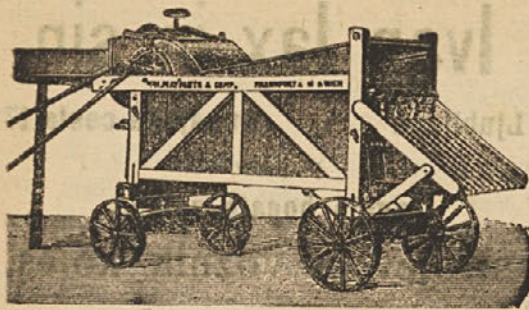
kemično preizkušen in priznano najboljši, prodaja

R. & E. ROOSS

trgovina z deželnimi pridelki v Kranju.

Ob času kupuje in prodaja vse vrste žita in deželne pridelke kakor tudi krompir, suhe gobe, smrekove sterže i. t. d.

S to znamko zavarovani Fellerjev rastlinsko-esenčni fluid je, kakor razvidno iz zdravniških pripoznanj in 60.000 zahvalnih pisem, izvrstno odpravljalno in olajševalno domače zdravilo, hvaljeno za protinske in revmatične bolečine, zbadanje, trganje ter bolečine v glavi, zobovju, v prsih, vratu in križu itd. po prehlajenju nastale bolezn, krčne in nervozne popopadke. 12 malih ali 6 dvojnatih steklenic franko 5 K. Dobiva se pri F. V. Feller, Stubica, Elsin trg, Hrvatsko.

Pripoznano najizvrstnejši

jekleni plugi, brane, valarji, stroji za sejati «Agrikola», Amerikanski stroji za kositi otavo, deteljo in žito, stroji za obračati seno, grablje za seno in žito, stiskalnice za seno in slamo, preše za vino in sadjevec.

Hidraulične preše, mlini za grozdje in mečkači za grozdje, mlini za sadje, brizgalnice za trs in zelišča, aparati za sušenje sadja in zelenjave.

Mlatilnice s patentovanimi valjično-maznimi legarji za ročno, vitalno ali motorno silo. **Vitalne naprave za vlačilno živino**, čistilnice za žito, trijerji, reblače za koruzo, rezanice za krmo s patentovanimi maznimi logarji, rezanice za repo, mlini za slamo, soparniki za krmo, peči z štedilnimi kotli, premikajoče se sesalke za gnojnico in vse druge poljedelske stroje se izdelujejo in razpošiljajo v najnovejših, z darilki obdarovanih konstrukcijah. **Natančni ceniki zastopj in poštnine prosto.** **Iščejo se zastopniki in prekupci.**

PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ II 1,

Ustanovljeno 1872.

Taberstrasse št. 71.

1000 delavcev.

Odlikovana z več kot 550 zlatimi in srebrnimi kolajnami i. t. d.

55

Indra Tea

Najboljši in najfinejši čaj na svetu! Melange iz naj-finejših in najmočnejših čajev iz Kine, Ceylona in Indije; dobiva se v boljših špecerijskih, delikatesnih trgovinah. Na debelo razpošilja:

Indra Tea Import Compani Trst.

Glavna zaloga: A. Jurcev naslednik Alojzij Senčar v Ptuj

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. — Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **jamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „Schicht“ in varstveno znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

Ustje (Češko)

JURIJ SCHICHT

Ustje (Češko)

največja tovarna svoje vrste na evropskem kontinentu.

54

Böhnel-ove Roskopf ure so le najboljše!

Da se zamore vsakdo o tem prepričati, pošiljam izvrstne **Roskopf ure 6 mesecev na poskušnjo** in se zavežem v teku šestih mesecih denar vrniti. Izvirne tovarniške cene z verižico in futorialom so: Črno imit. jeklena ali nikelnasta Strapaz-Roskopf-rem. ura s plombo, 36 ur tekočim masivnim sidro-kolesjem in šarnirnim pokrovom za odpiranje, **gl. 2-**, z dvojnimi pokrovom v kamn h tekoča **gl. 3-40**. Iz double-zlata, zajamčeno trpežno **gl. 3-50**. Iz pristnega srebra z enim pokrovom **gl. 3-50**. Iz pristnega srebra z dvojnimi pokrovom **gl. 4-50**, s tremi močnimi srebrnimi pokrovi **gl. 5-50**.

Zgoraj imenovane ure s krasno relief-sliko ali Matere božje, c. kr. državnim orlom, kmetom s plugom, konj z žrebetom, lovsko ali pokrajinsko sliko **10 kr. več**. Izvirne «železniške Roskopf ure» (ne zistem Roskopf) **gl. 3-50**.

Pozor! Poceni zistem Roskopf ure, katere konkurenca ponuja, veljajo pri meni **samo gl. 1-50**. K vsaki uri triletno pismeno jamstvo. — Pošilja se proti povzetju.

Pri veliki tovarni za ure

MAKS BÖHNEL

Pri veliki tovarni za ure.

urar, DUNAJ IV., Margarethenstrasse 38.

Zalagatelj c. kr. drž. železnic.

Ustanovljena leta 1840.

Zahtevajte moj velik cenik z 1000 slikami o vseh vrstah ur, zlatinini in srebrnini, ki se vsakemu pošlje zastopj in poštnine prosto.

Nikelnasta

2 gl.

Srebrna
3 gl.

61

Zahtevajte brezplačno in franko
 moj veliki ilustrirani cenik o dobrih solidnih in
 cenениh urah, zlatnini in srebrenini 59

Hans Konrad

prva tovarna za ure v Mostu (Brux)
 št. 1375, Češko

Nikelnasta anker-remont-ura, sistem Roskof-patent,
 z nikelnasto verižico in futralom gld. 2:25, 3 ko-
 madi 6:50 gld., 6 komadov gld. 12:50. Ista z dvojn.
 pokrovom gld. 3:50. Pristna srebrna remontoir-ura,
 odprta gld. 3:80, Pristna srebrna oklopna verižica gld. 1:20. Nikel-
 nasta budilka gld. 1:45, 3 komadi 4 gld., s ponoči se svetečim ka-
 zalnikom gld. 1:65, 3 komadi gld. 4:50. Za vsako uro strogo reelno
 triletno pismeno jamstvo. Nobene rizike! Zamenjava dovoljena ali
 pa se denar vrne!

Zalagatelj veliko gosposkih in samostanov.

Java kava

direktno od pridelovalca.

Pošilja se 5 kg vrečiča colnine pros'a, brez vseh stroškov na
 vsako poštno postajo.

Marka **Javafior**, najfinejša, «surova» . . . . . gld. 6:65
 fina, zelena, » . . . . . » 6:20
Javabrazil, mešanica, «surova» . . . . . » 5:75
Kapucinska mešanica «pečena» . . . . . » 7:—

Tudi druge vrste kave po zelo ugodni ceni.

Čaj

1 kg: gld. 2:80, — 4 gl.j. — gld. 5:50. 40

Turk & Co.

posestnik plantaz na otoku Java. Pošiljatve iz skladišča v luki.
Trst, Acquedotto 62.

Kdor potrebuje **traverze,**
cement, cevi iz kamenščine
in strešno lepenko, naj na-
 roča pri prvi slovenski
 tvrdki

„Merkur“

Peter Majdič

Celje.

Tu se dobijo najboljši
 poljedelski stroji, posebno se
 k seziji priporočajo **peronos-**
pero-brizgalnice, žvepljalni mehovi, kose, srpi
 in brusni kamni. Gumi za cepljenje trt.

Novost: Vlačne grablje, vodovodne
 cevi in vse vodovodne naprave.

Nepremočljive plakte za vozove in komate so v zalogi.

Cenik poljedelskih strojev je ravnokar izšel in ga
 na zahtevo vsakdo lahko dobi.

Zdravje je največje bogastvo.

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in ne nadkri-
 ljive kapljice sv. Marka se
 uporabljajo za notranje in
 zunanje bolezn. Posebno
 odstranjujejo trganje po ko-
 steh, nogah in rokah ter
 ozdravijo vsak glavobol. One
 delujejo nedosegljivo in spa-
 sonosno pri želodčnih bo-
 leznih, ublažujejo katar in
 izmeček, odpravijo naduho,
 bolečine in krče, pospešujejo

in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Te preženejo velike in
 male gliste ter bolečine, po teh provzročene. Tudi delujejo izborno
 proti hripavosti in prehlajenju. Letijo vse bolezn. na jetrih in slezih
 ter «koliko» in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mizričo in od
 te izvirajoče bolesi.

Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in
 «madronu» in zato ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in
 kmečki hiši.

Dobiva se samo v „**Mestni lekarni v Zagrebu**“. Na-
 ročuje se edino in točno le pod naslovom:

„**Mestna lekarna**“, Zagreb, Markov trg št. 80
 poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot en ducat
 (12 steklenic) se ne pošilja. Cena je naslednja in sicer franko na
 vsako pošto:

1 ducat (12 stekl.)	4 K — h.	4 ducati (48 stekl.)	14 K 60 v.
2 „ (24 „)	8 „ — „	5 „ (60 „)	17 „ — „
3 „ (36 „)	11 „ — „		

Priznalnih pisem imam na tisoče, da jih ni mogoče vseh tukaj
 ponatisniti, zato navedem imena le nekaterih gospodov, ki so z po-
 sebnim uspehom uporabljali kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdra-
 villi: Ivan Barentinčič, učitelj; Janko Kišur, kr. nadlogar; Štefan
 Barčič, župnik; Ilija Manič, opančar; Sofija Vuhelič, šivilja; Jožef
 Seljanič, kmet, i. t. d.

Mestna lekarna v Zagrebu,

Mestni trg št. 80, poleg cerkve sv. Marka.

Ustanovljena leta 1860.

Ustanovljena leta 1860.

Geno češko

posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9:60, boljšega K 12—
 belega, jako mehkega, skubljenega K 18—; 24 kg
 snežnobelega, mehkega, skubljenega 30 K, 36 K. Pošilja se franko
 proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povrnitvi
 poštnih stroškov. 35

Benedikt Sachsel, Lobes 198, p. Plzen na Češkem.

Kneževo oskrbništvo v Konjicah

išče pridnega in zvestega

konjarja

kateri naj bi bil oženjen in ne nad 35 let star. Plača
 po dogovoru, prosto stanovanje, drva in nekaj zemlje.
 Nastop službe s 1. junijem t. l.

Stanje hranilnih vlog nad
19 milijonov kron.

Stanje rezervnega zaklada
nad 650.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4%, ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. pošne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}\%$ na leto. — Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5%, izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred n. pr. v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6%, izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menjice in vrednostne papirje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Podružnica v Celovcu. Podružnica v Spljetu.

Akcijski kapital 1.000.000 K.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz. Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. — Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške
ženitninske kvacije.

Eskemt in inkasso menic.

Borzna naročila.

Promet s čeki in nakaznicami.

Ponos vsake gospodinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati ved v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravlja vsakdanja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le isvirne saveje z imenom »Kathreiner« in ne kupujte nikoli, kar se odtehtuje odprto.

Ustanovljeno 1. 1832.

Priznano najboljše oljnate barve

zmlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann v Ljubljani

prva tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.

Ilustrovani ceniki dobe se brezplačno.

Prodaja na debelo.

Prodaja na drobno.